

Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid
Postbus 20301
2500 EH DEN HAAG

Datum
3 februari 2023
Kenmerk
TISA/U202300076
Telefoon
[REDACTED]
Bijlage(n)
-

Onderwerp
Plan van aanpak 'derdelanders'

Geachte heer Van der Burg,

Sinds 18 juli 2022 is bekend dat voor derdelanders met een tijdelijke verblijfsvergunning in Oekraïne (die al wel in de Basisregistratie Personen waren ingeschreven) per 4 maart 2023 de richtlijn tijdelijke bescherming (RTB) vervalt. De deadline van 4 maart komt met rasse schreden dichterbij en momenteel is niet duidelijk of u aan deze datum vasthoudt en wat de consequenties daarvan zijn. Om die reden heeft de VNG u op 25 januari jl. een brief gestuurd met de vraag zo spoedig mogelijk een oplossing te presenteren. Een formele reactie daarop is tot op heden uitgebleven.

De VNG wil voorkomen dat er mensen op straat belanden, of dat er schrijnende situaties ontstaan zoals afgelopen zomer in Ter Apel. Tijdens het bestuurlijk overleg (Landelijke Regietafel Migratie en Integratie en Veiligheidsberaad) van 2 februari 2023 heeft u voorgesteld dat gemeenten de derdelanders die op dit moment in de gemeentelijke en particuliere opvang verblijven, gefaseerd overdragen aan het COA (naar gelang daar opvangplekken ontstaan).

De VNG heeft de zorgen en vragen die bij gemeenten leven aan u voorgelegd, maar helaas zijn die onbeantwoord gebleven. Deze zorgen en vragen gaan over de juridische houdbaarheid van de keuze om derdelanders al dan niet onder de RTB te laten vallen, maar vooral over de uitlegbaarheid en de uitvoerbaarheid voor gemeenten.

U heeft aangegeven op korte termijn een bestuurlijk overleg te plannen. De VNG vraagt u om in dit bestuurlijk overleg duidelijkheid te geven over de volgende zaken:

- zekerheid over de juridische houdbaarheid van uw gekozen scenario;
- een haalbaar en uitvoerbaar transitieplan te presenteren voor de gefaseerde overgang, met een concreet tijdsplan gebaseerd op een eenduidige scenario inclusief:

- waar gaan derdelanders na beëindiging RTB naartoe als het proces door de IND nog niet is opgestart en/of afgerond?
- waar gaan (vanaf dan) statushouders heen bij een positief besluit en vooral: wat te doen bij een negatief besluit?
- wie draagt op welk moment, welke verantwoordelijkheid?
- wie is verantwoordelijk voor de coördinatie en logistiek die gepaard gaat met de gefaseerde overgang?
- is dit plan o.b.v. vrijwilligheid van gemeenten of is er sprake van een juridische basis?
- wat zijn de consequenties van dit plan voor bed-bad-broodvoorzieningen en de Landelijke Vreemdelingenlocatie, als er sprake is van negatieve besluiten door de IND?
- een concreet communicatieplan ten behoeve van de doelgroep derdelanders en gemeenten met een helder tijdspad inclusief de gevolgen van verschillende scenario's voor de doelgroep en zijn verblijfsrecht, recht op verstrekkingen, werk etc., plus verantwoordelijkheden van gemeenten.

De belangrijkste randvoorwaarden voor gemeenten:

- geen twee regimes op één locatie (dus Oekraïners en asielzoekers niet op dezelfde plek opvangen, vanwege verschil in rechten);
- gasthuishoudens (particulieren) mogen absoluut geen nadelige gevolgen ondervinden;
- er moet sprake zijn van een eenvoudige administratieve en financiële afwikkeling;
- er moeten aanvullende afspraken worden gemaakt over overlastgevers;
- het eerder overeengekomen uitgangspunt dat de financiering van het rijk aan gemeenten voor de opvang kostendekkend is blijft in stand, inclusief de opvang van de groep derdelanders voor zover dat noodzakelijk blijkt, met inbegrip van alle bijkomende kosten voor (sociale) voorzieningen.

Gezien de urgentie van dit vraagstuk vragen wij u dringend om hierover in het aankomende bestuurlijke overleg helderheid te bieden.

Tot slot:

Voor gemeenten is en blijft het van belang dat er perspectief komt op een bestendige oplossing waarbij we niet alleen uit de crisis komen, maar óók uit de crisis blijven. Het is daarbij essentieel dat de focus niet alleen ligt op het organiseren van voldoende plekken op de korte termijn, maar dat er ook voldoende aandacht is voor de randvoorwaardelijke voorzieningen op korte én lange termijn (zoals onderwijs, zorg en veiligheid).

Met vriendelijke groet,
Vereniging Nederlandse Gemeenten

mr L.K. Geluk
algemeen directeur